

Belastingdienst

Ontwerp- richtlijn XPath- controles in XSLT voor de loonaangifte

versie 1.0
01 Juli 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	3
Aanleiding en uitgangspunten	3
Aanleiding	3
Uitgangspunten	3
Gebruik van de XSLT.....	4
De XSLT integreren in een softwaresysteem.....	4
Gebruik van de XSLT voor analyse en testen	4
Relatie met de XSD	4
Output van de XSLT	5
Structuur van de XSLT.....	6
Sectie A: gebruik van bronvariabelen	6
Sectie B: variabelen voor IKV rubrieken t.b.v. performance	6
Sectie C: gebruik van thematische hulpvariabelen.....	7
Sectie D: nominatieve controles	8
Opbouw van een controle.....	9
Eén foutmelding per foutcode per Inkomstenverhouding (IKV)	10
Regels voor contextgebruik	10
Gebruik van normalize-space()	11
Gebruik van number()	12
Gebruik van count().....	13
Gebruik van meerdere OR vergelijkingen versus contains(....concat(....)).....	14
Performance	15
Gebruik centrale variabelen	15
Beperk het gebruik van XPath-functies zoals normalize-space(), number() en count()	15
Voorkom onnodige loops	15
Voorkom dubbel foutdetectie.....	15

Inleiding

Deze ontwerprichtlijn bevat een aantal afspraken over het ontwikkelen en onderhouden van de loonaangifte XSLT. Omdat de XPath controles worden ontwikkeld en onderhouden door meerdere personen, is het van belang dat er bepaalde afspraken bestaan. Daarmee wordt bewaakt dat:

- Controles op dezelfde manier worden ontwikkeld
- De code leesbaar en voorspelbaar blijft
- Reviewen en debuggen eenvoudig blijft
- Functionele fouten door stijlverschillen worden voorkomen
- We leren van onze fouten tijdens het ontwikkelen en deze documenten

Aanleiding en uitgangspunten

In dit hoofdstuk wordt los van de ontwerprichtlijn toegelicht wat het doel van de XSLT is, welke uitgangspunten hierbij zijn gekozen en waarom deze zijn gekozen.

De eerste hoofdstukken beschrijven de achtergrond en uitgangspunten. De daadwerkelijke ontwerprichtlijnen beginnen bij hoofdstuk "Structuur van de XSLT".

Aanleiding

Directe aanleiding is het komen vervallen van de terugkoppelingen aan de softwareontwikkelaars. Dit heeft een brainstorm op gang gebracht, waaruit alternatieven zijn gekomen om toch als softwareontwikkelaar inzicht te krijgen in de mate waarin controles afgaan en klanten hierin te kunnen helpen.

Eén van de alternatieven is een XSLT ontwikkelen, waarmee zoveel mogelijk controles kunnen worden uitgevoerd op de loonaangifte XML. Hoe sneller na het maken van de XML de XSLT wordt uitgevoerd, hoe eerder eventuele terugkoppelingen bekend zijn en kunnen worden gecorrigeerd.

Uitgangspunten

Er zijn een aantal uitgangspunten vastgesteld ten aanzien van de XSLT.

- Er wordt gebruik gemaakt van een zo generiek mogelijk opzet in XSLT 1.0. Hiervoor is gekozen omdat versie 1.0 door nagenoeg alle ontwikkelplatforms standaard wordt ondersteund met een XSLT processor. Dit houdt in dat het voor vrijwel iedereen mogelijk is om de in de release geleverde XSLT te gebruiken.
- De code is transparant en werkt op zichzelf staand, dus zonder externe connecties. In de XML zijn commentaarregels om toe te lichten wat de code doet. Ook dit document draagt bij aan deze transparantie. Dit is belangrijk vanwege algemene zorgen over scripts, omdat deze door kwaadwillende, misbruikt kunnen worden. Met onze uitgangspunten willen we deze zorg wegnemen en acceptatie van de XSLT verhogen.
- Er wordt een jaarlijkse versie gemaakt, zonder backward compatibiliteit. Dit is identiek aan de werkwijze van de XSD.
- Waarde gaat boven volledigheid. Zeker in de opstart zal een keuze moeten worden gemaakt welke controles als eerste beschikbaar komen. Daarbij is het uitgangspunt om meest voorkomende controles als eerste te ontwikkelen.
- Er kan sprake zijn van grote XML aangiftebestanden, daarom is performance een belangrijk aandachtspunt. We streven ernaar om de XSLT voor zoveel mogelijk partijen werkbaar te houden.

Gebruik van de XSLT

De XSLT is op meerdere manieren te gebruiken. Hieronder worden de twee meest voorkomende toepassingen kort toegelicht.

De XSLT integreren in een softwaresysteem

De XSLT is een stylesheet die door een XSLT processor wordt uitgevoerd. Het XML loonaangiftebestand wordt, na de XSD-validatie, als invoer aangeboden aan de XSLT processor, waarna de XSLT validatieregels worden uitgevoerd en een resultaatbestand wordt gegenereerd. Hierdoor hoeft het softwaresysteem deze controles niet zelf te programmeren, maar alleen het XML loonaangiftebestand aan te leveren, de XSLT uit te voeren en het resultaat verder te verwerken of aan de gebruiker te tonen. De XSLT is onafhankelijk van de gebruikte programmeertaal en is ontwikkeld conform XSLT 1.0. Daardoor kan deze worden gebruikt in vrijwel iedere ontwikkelomgeving die XSLT 1.0 ondersteunt.

Gebruik van de XSLT voor analyse en testen

De XSLT kan ook zelfstandig worden gebruikt, zonder integratie in een softwaresysteem. Hiervoor is een hulpmiddel nodig dat een XSLT processor bevat. Er zijn hiervoor zowel betaalde als gratis hulpmiddelen beschikbaar. Dit is met name geschikt voor functioneel beheerders, analisten en testers die een XML loonaangiftebestand willen analyseren. Door een XML loonaangiftebestand samen met de XSLT aan te bieden aan een dergelijke omgeving, kunnen de validatieregels worden uitgevoerd en kan het resultaat direct worden bekeken.

Deze ontwerprichtlijn schrijft geen specifieke XSLT processor of testomgeving voor. De keuze hiervoor is aan de gebruiker, zolang de gekozen omgeving XSLT 1.0 ondersteunt.

Relatie met de XSD

De XSLT heeft een nauwe relatie met de XSD en gaat ervan uit dat het XML loonaangiftebestand eerst succesvol is gevalideerd aan de hand van de XSD. Valideer daarom altijd eerst het XML bestand tegen de XSD en voer pas daarna de XSLT uit.

De XSD definieert onder andere de structuur van het XML bestand, de gegevenstypen van de rubrieken en de toegestane waardebereiken. Omdat deze controles al tijdens de XSD-validatie worden uitgevoerd, hoeven zij in de XSLT niet opnieuw te worden geïmplementeerd.

De XSLT moet bij de verwerking wel rekening houden met het gegevenstype dat in de XSD is gedefinieerd. Wanneer een rubriek in de XSD bijvoorbeeld als numeriek is gedefinieerd, moet de XSLT deze rubriek ook als numerieke waarde behandelen. Dit is met name van belang wanneer numerieke waarden in de XML met voorloophulpnullen zijn opgenomen.

Een praktijkvoorbeeld:

Bij controle L2203 wordt de rubriek CdAard gebruikt. In de XSD is deze rubriek gedefinieerd als `xs:nonNegativeInteger` en heeft dus een numeriek gegevenstype.

Wanneer deze rubriek in XPath als tekst wordt vergeleken, wordt de waarde '01' niet als gelijk beschouwd aan '1', terwijl beide waarden volgens de XSD dezelfde numerieke waarde vertegenwoordigen. De controle kan daardoor onjuist worden uitgevoerd.

Door de vergelijking numeriek uit te voeren (dus zonder quotes), worden zowel 1 als 01 als dezelfde waarde behandeld. De controle sluit daarmee aan op de definitie van de rubriek in de XSD.

Dit voorbeeld laat zien waarom het belangrijk is dat de XSLT de gegevenstypen uit de XSD respecteert en de gegevens overeenkomstig verwerkt.

Output van de XSLT

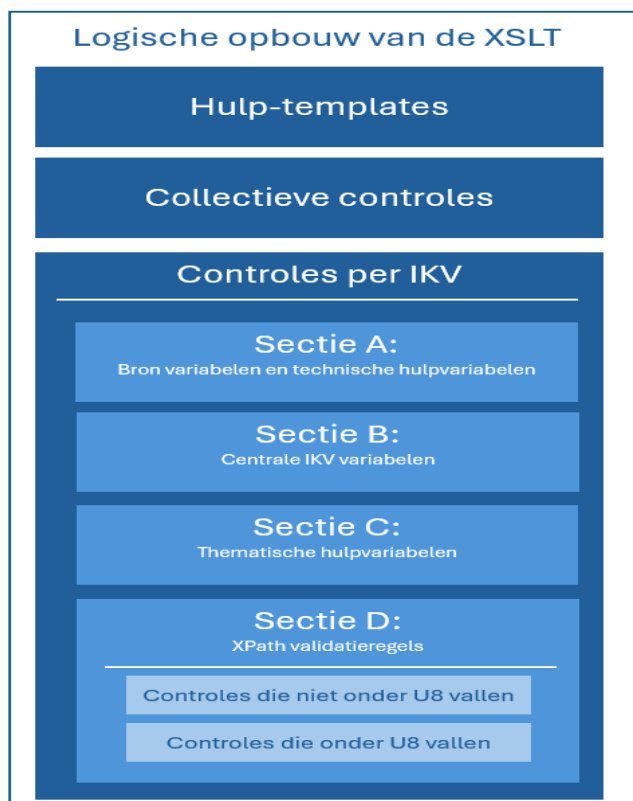
De standaard output van de XSLT is XML met de volgende TAG's:

```
<Responsemessage>  
  <Specification>  
    <Class>L</Class>  
    <Code>xxxx</Code>  
    <Description>Toelichting op de foutcode</Description>  
    <Location>BSN- persoonnummer-NumIKV</Location>  
  </Specification>  
</Responsemessage>
```

Bij een collectieve controle staat in de locatie de tekst 'Collectief'.

Structuur van de XSLT

Nieuwe controles worden niet willekeurig in de XSLT geplaatst, maar altijd binnen de bestaande structuur. Zo blijft de XSLT overzichtelijk. De structuur van de XSLT is als volgt:

Sectie A: gebruik van bronvariabelen

In sectie A staan bronvariabelen. Dat zijn variabelen die een basis laag vormen voor vrijwel alle controles.

Bijvoorbeeld:

```
<xsl:variable name="numiv"      select="normalize-space(la:NumIV)"/>
<xsl:variable name="persnr"     select="normalize-space(la:PersNr)"/>
<xsl:variable name="bsn"        select="normalize-space(la:NatuurlijkPersoon/la:SofiNr)"/>
```

Sectie B: variabelen voor IKV rubrieken t.b.v. performance

In sectie B worden variabelen gemaakt van alle rubrieken uit de XML op IKV niveau. In veel gevallen kan er bij de controles geput worden uit deze variabelen. Hiermee wordt de performance bevorderd, zie de paragraaf [Gebruik centrale variabelen](#)

Inkomstenperiode-rubrieken (nodes)

Rubrieken die voorkomen binnen de Inkomstenperiode worden centraal opgeslagen als node-sets. Dit gebeurt omdat binnen één inkomstenverhouding (IKV) meerdere inkomstenperiodes kunnen voorkomen.

Bij het ontwikkelen van controles is het belangrijk om rekening te houden met het feit dat een node-set waarden uit meerdere inkomstenperiodes kan bevatten.

Wanneer een controle meerdere rubrieken uit Inkomstenperiode combineert, mogen losse node-sets niet onafhankelijk van elkaar worden beoordeeld. In dat geval moet de controle binnen `$periodes[...]` worden uitgevoerd, zodat zeker is dat de betrokken waarden uit

dezelfde inkomstenperiode afkomstig zijn.

Een voorbeeld waarbij het fout kan gaan is L2203:

ALS [Code soort inkomstenverhouding / inkomenscode gelijk is aan 11]

DAN [moet Code aard arbeidsverhouding gelijk zijn aan 1, 18 of 83]

Stel in de XML is opgenomen:

Inkomstenperiode	SrtIV	CdAard
Periode 1	11	7
Periode 2	15	18

Functioneel is dit fout, want beide inkomstenperiodes voldoen niet aan de conditie. Dus L2203 zou moeten afgaan. Maar met losse node-sets kan dit ernstig misgaan:

```
$ikp_SrtIV_nodes = '11'
and
not($ikp_CdAard_nodes = 1 or $ikp_CdAard_nodes = 18 or $ikp_CdAard_nodes = 83)
```

XPath ziet:

Controledeed	Uitkomst
Zit er ergens SrtIV = 11 in de node-set?	Ja (in periode 1)
Zit er ergens CdAard = 18 in de node-set?	Ja (in periode 2)

Daardoor wordt de fout mogelijk **niet** gemeld, terwijl periode 1 en 2 wel fout zijn.

De goede werkwijze is in dit geval:

```
<xsl:variable name="fout_L2203"
  select="count($periodes[ la:SrtIV = '11'
    and not(la:CdAard = 1
    or la:CdAard = 18
    or la:CdAard = 83)
  ]) > 0"/>
```

Er wordt nu door de beide periodes gelopen en per periode de controle uitgevoerd met de SrtIV en CdAard uit die periode.

Voor U8-controles vormt dit geen probleem. Deze controles worden uitsluitend uitgevoerd wanneer binnen de IKV precies één inkomstenperiode aanwezig is. In dat geval verwijzen de node-sets naar gegevens uit één en dezelfde periode.

Bij overige controles moet expliciet worden vastgesteld of een node-set rechtstreeks kan worden gebruikt of dat de inkomstenperiodes afzonderlijk moeten worden beoordeeld. Dit laatste is met name van belang wanneer een controle een relatie legt tussen meerdere rubrieken uit de inkomstenperiode. In dat geval moet worden gewaarborgd dat de vergeleken waarden afkomstig zijn uit dezelfde inkomstenperiode.

Sectie C: gebruik van thematische hulpvariabelen

Soms zijn er variabelen die van belang zijn voor meerdere controles. Een voorbeeld hiervan is AOW gerechtigde leeftijd, die in meerdere controles van belang is.

Om niet voor iedere controles dan dezelfde variabele te declareren en bepalen gebeurt dat centraal in sectie A. Hiermee wordt geborgd dat alle controles met dezelfde waarde werken en in blijft onderhoud beperkt en overzichtelijk.

Sectie D: nominatieve controles

XPath controles bevatten de vertaling van de controles uit de gegevensspecificaties naar de XSLT. Omdat er honderden controles zijn is het belangrijk dat de XPath controles goed onderhoudbaar en interpreteerbaar blijven. Een uniforme werkwijze en opbouw hierin is daarom essentieel.

Binnen sectie D zijn 2 blokken, te weten controles zonder U8 beperking en controles met U8 beperking. Binnen deze blokken staan de controles in volgorde van het Lxxxx nummer. Dit verhoogt de zoekbaarheid van de controles.

U8-controle:

Een U8-controle wordt uitsluitend uitgevoerd wanneer binnen een inkomstenverhouding precies één inkomstenperiode **voorkomt**.

Opbouw van een controle

Elke controle is opgebouwd in het zelfde patroon met dezelfde onderdelen:

1. commentaarblok
2. eventueel controle-specifieke hulpvariabelen
3. één boolean variabele fout_Lxxxx
4. één `xsl:if test="$fout_Lxxxx"`;
5. één melding via `maakSpecificatie` (of `maakCollectieveSpecificatie` bij een collectieve controle).

Een standaard controle ziet er dus als volgt uit:

```
<!-- =====
1913:    ALS {[Datum einde inkomstenverhouding niet aangeleverd is]
        EN [Premie Ufo groter is dan o]}
        DAN [moet Indicatie verzekerd WW 'J' zijn]
===== -->
<xsl:variable name="fout_L1913"
  select="$ikvini_DatEind = "
    and count($periodes) > o
    and count($periodes[
      la:IndWW = 'N'
    ]) = count($periodes)
    and $wg_PrUFO != o"/>

<xsl:if test="$fout_L1913">
  <xsl:call-template name="maakSpecificatie">
    <xsl:with-param name="bsn" select="$bsn"/>
    <xsl:with-param name="persnr" select="$persnr"/>
    <xsl:with-param name="numiv" select="$numiv"/>
    <xsl:with-param name="code" select="'L1913'"/>
    <xsl:with-param name="msg"
      select="'De Indicatie verzekerd WW is N terwijl de Datum einde inkomstenverhouding niet
        is aangeleverd en de Premie Ufo groter dan o is.'"/>
  </xsl:call-template>
</xsl:if></xsl:if>
```

In het groen staat een commentaarblok. Omdat er in deze controle geen hulpvariabelen worden gebruikt, staat meteen daaronder de boolean variabele `fout_L1913`, omdat het hier foutcode L1913 betreft. De `select` bepaalt de waarde van `fout_L1913`.

Vervolgens de `xsl:if test="$fout_L1913"` en als de boolean `$fout_L1913 = true`, dan wordt de template “`maakSpecificatie`” gevuld en aangeroepen.

Let op

In bovenstaande voorbeeld wordt `>` gebruikt in het select statement in plaats van `>`. Dit is veiliger om eventuele parserproblemen te voorkomen. Hetzelfde geldt ook voor het gebruik van `<` in plaats van `<` of het gebruik van `&` in plaats van `&`.

Eén foutmelding per foutcode per Inkomstenverhouding (IKV)

Een controle mag per inkomstenverhouding maximaal één melding met dezelfde foutcode genereren, ook wanneer meerdere inkomstenperiodes aan dezelfde fout voldoen.

Regels voor contextgebruik

Gebruik de juiste XML laag

De verwerking van de nominatieve controles vindt plaats in een loop waarbij de standaard XML laag *InkomstenverhoudingInitieel* is.

```
<xsl:for-each select="/la:Loonaangifte//la:InkomstenverhoudingInitieel">
```

Gebruik je rechtstreeks rubrieken andere lagen in de XML gebruik dan de juiste context.

- Gebruik \$periodes[...] voor rubrieken die in Inkomstenperiode zitten.
- Gebruik \$werknemergegevens/.. voor rubrieken die in periodegegevens zitten

De standaard variabelen uit Sectie B kun je rechtstreeks gebruiken en hebben ter indicatie de laag in de variabele naam staan

Gebruik van normalize-space()

Wat doet normalize-space()?

`Normalize-space()` zorgt ervoor dat een tekst “opgeschoond” wordt:

- Spaties aan het begin worden verwijderd
- Spaties aan het einde worden verwijderd
- Meerdere spaties worden één spatie

Voorbeelden

Oorspronkelijke waarde	Na <code>normalize-space()</code>
<code>" 11"</code>	<code>"11"</code>
<code>"11 "</code>	<code>"11"</code>
<code>" 11 "</code>	<code>"11"</code>
<code>" 1 1"</code>	<code>"1 1"</code>

Waarom is dit nodig?

In XML kunnen waarden:

- Leeg zijn
- Spaties bevatten
- Niet netjes gevuld zijn

Zonder `normalize-space()` kan dat tot verkeerde uitkomsten leiden.

Wanneer `normalize-space()` gebruiken?

Gebruik `normalize-space()` uitsluitend wanneer voorloop-, achterloop- of dubbele spaties geen betekenis hebben en je ze wilt verwijderen, zoals bij codes

Wanneer `normalize-space()` juist NIET gebruiken?

1. Wanneer je een centrale hulpvariabele gebruikt uit de sectie A, B of C. Deze moeten bij het definiëren in de betreffende sectie al genormaliseerd zijn.
2. Tekstrubrieken waar spaties een betekenis hebben (namen bijvoorbeeld).
3. Niet “voor de zekerheid”, zonder expliciet doel. Onnodig/overbodig gebruik maakt de code minder goed leesbaar/betrouwbaar en het gaat ook ten koste van de performance.

Gebruik van number()

Wat doet number()?

Number() zet een waarde om naar een getal.

Voorbeelden

Oorspronkelijke waarde	number() resultaat
"38"	38
" 38 "	38
" "	NaN *
"ABC"	NaN *

* NaN = Not a Number (geen geldig getal)

NaN is een speciale waarde die ontstaat als iets niet naar een getal omgezet kan worden.

NaN geeft vaak geen zichtbare foutmelding, maar wél zorgt dat een controle verkeerd werkt.

Vergelijking met NaN is altijd false

Gebruik van de XSD kan veel NaN voorkomen, omdat deze controleert of er in datum- en bedrag rubrieken ongewenste tekens komen.

Waarom is dit nodig?

In XML zijn waarden als tekst, ook als ze eigenlijk getallen zijn.

Aanbevolen patroon voor numerieke rubrieken

```
<LnSV>100</LnSV>
```

In XML is de inhoud van een element altijd tekst. Ook wanneer de XSD voorschrijft dat de waarde numeriek moet zijn. Als je wilt rekenen of vergelijken met > of <, moet je zeker weten dat het een getal is. Number() zorgt hiervoor.

Het aanbevolen patroon voor numerieke rubrieken is dan ook:

```
select="number(concat('o', translate(normalize-space($werknermergegevens/la:LnSV), '+', '')))"
```

number(...) zet de tekst om naar een numerieke waarde

concat('o', ...) voorkomt dat een lege waarde resulteert in een NaN

translate(..., '+', '') verwijdert een eventueel '+'-teken vóór het getal.

normalize-space(...) verwijdert spaties aan het begin en einde van de waarde

Wanneer number() gebruiken?

- Bij berekeningen
- Bij numerieke vergelijkingen
- Bij datumvergelijk

Wanneer number() juist niet gebruiken?

- Wanneer een waarde in een rubriek een code betreft

- Niet bij het risico op een NaN
- Niet bij tekstrubrieken

Gebruik van count()

Wat doet count()?

`count()` telt hoeveel XML elementen voldoen aan een selectie.

Voorbeeld

```
Count($periodes)
```

Hiermee tel je hoeveel inkomstenperiodes er zijn. Bij drie inkomstenperiodes zal de uitkomst dan 3 zijn.

Waarom is dit nuttig?

Soms gaat een controle niet over één inkomstenperiode, maar over meerdere inkomstenperiodes. Dan is het van belang om te valideren of er minimaal één inkomstenperiode bestaat waarin de controle afgaat. Je voert dan de controle uit op alle periodes en telt het aantal periodes waarin de controle afgaat.

Wanneer count() gebruiken?

- Als de regel zegt: “er bestaat minstens één”. Bijvoorbeeld er is minimaal één inkomstenperiode met
Dan is `count($periodes[...]) > 0` logisch.
- Als het exacte aantal belangrijk is, bijvoorbeeld om voor U8 te controleren of er 2 of meer inkomstenperiodes zijn.

Wanneer count() niet gebruiken?

- Als alleen wilt toetsen of iets bestaat.
Dus niet als je wilt weten of er een inkomstenperiode is gebruik dan niet `count($periodes[...]) > 0`, maar gebruik dan `boolean($periodes[...])`.
- `Count()` kost performance, dus alleen gebruiken als je echt het aantal nodig hebt.

Gebruik van meerdere OR vergelijkingen versus contains(....concat(....))

In veel controles is sprake van een lijst van mogelijkheden bij een rubriek die moet worden getoetst, bijvoorbeeld SrtIV = 11, 13, 15 of 17. XPath kent 2 mogelijkheden om een dergelijke controle te doen.

```
<xsl:variable name="fout_L2207"
  select="count($periodes[
    not(normalize-space(la:SrtIV) = '11'
      or normalize-space(la:SrtIV) = '13'
      or normalize-space(la:SrtIV) = '15'
      or normalize-space(la:SrtIV) = '17')
    and la:CdIncInkVerm]) &gt; 0"/>
```

of

```
<xsl:variable name="fout_L2207"
  select="(contains(' 11 13 15 17 ', concat(' ', normalize-space(la:SrtIV), ' ')))
    and la:CdIncInkVerm]) &gt; 0"/>
```

Beide doen precies hetzelfde.

De OR variant is over het algemeen voor functionele mensen prettiger om te lezen en te begrijpen.

De *contains (.....) concat(.....)* variant is iets foutgevoeliger door de spaties die tussen de waardes moeten staan.

Daar staat dan weer tegenover dat de *contains (.....) concat(.....)* variant voor langere lijsten praktischer is.

Een goede richtlijn om de voordelen van beide te benutten is:

- Bij korte lijsten gebruik je de OR variant
- Bij langere lijsten (bijvoorbeeld L2339) de *contains (.....) concat(.....)* variant.

Performance

De XSLT is bedoeld voor het valideren van loonaangiftebestanden. Hierbij kan sprake zijn van bestanden met tienduizenden inkomstenverhoudingen (IKV's). Bij dergelijke bestanden kan de gekozen implementatie van een controle grote invloed hebben op de totale verwerkingstijd. Daarom is performance een belangrijk uitgangspunt bij het ontwikkelen van nieuwe controles.

Een kleine optimalisatie binnen één controle lijkt vaak verwaarloosbaar, maar kan bij grote XML bestanden duizenden of zelfs miljoenen extra XPath-evaluaties voorkomen.

De onderstaande richtlijnen dragen bij aan een efficiënte uitvoering van de XSLT.

Gebruik centrale variabelen

Daar waar mogelijk worden variabelen centraal gemaakt. Dit heeft een positief effect op de performance, omdat de declaratie éénmalig plaatsvindt en veel gebruikte rubrieken niet steeds uit de XML hoeven te worden gelezen. Iedere XPath-selectie vereist opnieuw een zoekactie in de XML. Door een waarde één keer op te slaan en daarna te hergebruiken, worden onnodige zoekacties voorkomen. Bij grotere XML bestanden kan dat heel veel zoekacties besparen. Daarnaast wordt het gebruik van de XSLT functies *number()* en *normalize-space()* in de controles beperkt, door het gebruik van centrale variabelen

Sectie B is hier een goed voorbeeld van, voor variabelen van alle rubrieken uit de XML op IKV niveau. In veel gevallen kan er bij de controles geput worden uit deze variabelen, dit verbetert de performance aanzienlijk.

Beperk het gebruik van XPath-functies zoals *normalize-space()*, *number()* en *count()*

XPath-functies zoals *count()*, *normalize-space()* en *number()* kosten verwerkingstijd. Gebruik deze functies daarom alleen wanneer zij daadwerkelijk nodig zijn. In grote XML bestanden kan de som van deze per functie beperkte verwerkingstijden serieus fors oplopen

Voorbeelden:

- gebruik *count()* alleen wanneer het aantal elementen relevant is;
- gebruik *normalize-space()* alleen wanneer witruimte geen betekenis heeft;
- gebruik *number()* alleen voor numerieke vergelijkingen of berekeningen.

Daarnaast wordt het gebruik van deze XPath-functies in de controles ook beperkt door het gebruik van centrale variabelen. Hierdoor hoeft niet meerdere keren dezelfde XML rubriek te worden uitgelezen en omgezet.

Voorkom onnodige loops

Vooral bij de inkomstenverhouding (IKV) is het oppassen met loops. De verwerking van de validatieregels vindt plaats per IKV, daarom bevat de XSLT één centrale loop waarin alle IKV's worden verwerkt. Wanneer een controle betrekking heeft op meerdere rubrieken uit Inkomstenperiode, is het noodzakelijk de inkomstenperiodes te doorlopen.

Voorkom echter dat dezelfde inkomstenperiodes binnen één controle meerdere keren worden doorlopen wanneer dit niet nodig is.

Houd de context zo klein mogelijk

Gebruik waar mogelijk de bestaande context (InkomstenverhoudingInitieel) en vermijd XPath-selecties vanaf de documentroot (//) wanneer de gegevens ook relatief kunnen worden benaderd.

Relatieve selecties zijn doorgaans efficiënter en maken bovendien duidelijk uit welke context de gegevens afkomstig zijn. Zie ook [Regels voor contextgebruik](#)

Voorkom dubbel foutdetectie

Ontwerp controles zodanig dat een foutcode per IKV slechts éénmaal wordt bepaald. Hiermee wordt voorkomen dat dezelfde controle onnodig meerdere keren wordt uitgevoerd en blijft de verwerking efficiënt.